

Seminární práce

ZAJÍMAVÁ POMŮCKA (přírodnina nebo historický předmět)

do předmětu MSBP/BK_PPS Praktikum k poznávání přírody a společnosti

UČO: 430330

Jméno: Tereza Muzikářová

Akademický rok: 2013/2014

1) Název a fotografie pomůcky:

MÁK SETÝ - MAKOVICE

2) Definice pojmu označujícího pomůcku:

Mák setý je jednoletá bylina s lodyhou 0,3 až 1,8 m vysokou, na řezu vyplněnou dřevem. Zubaté až vykrajované listy objímají stonek, květy jsou nejčastěji bílé s fialovou skvrnou. Plody jsou mnohosemenné tobolky - makovice. Mák je stará kulturní rostlina, která se zřejmě v oblasti Středozemního moře pěstovala již v 6. tisíciletí př. n. l. Patří do čeledi Papaveraceae, která zahrnuje více než 100 druhů. Mák setý se pěstuje především pro účely potravinářské, tedy pro semeno, méně k lisování makového oleje. Mák se používá především v pekařství (makové buchty, koláče, různé pečivo), v cukrářství nebo při přípravě jídel (např. nudle s mákem). Dále se při sklizni získává rovněž makovina, což jsou nadzemní části (kromě semen) máku setého tedy hlavně rozdrcené makovice a vrcholové partie stonku. Makovina obsahuje vysoké množství alkaloidů, především morfinu, a využívá se ve farmaceutickém průmyslu.

3) Definice pojmu vhodná pro děti:

Mák je rostlina. Jeden druh této rostliny se celým jménem nazývá mák setý (jméno a příjmení). Pěstuje se na polích. Když odkvete a dozraje, má plnou hlavičku makových zrníček. Této hlavičce se říká makovice.

4) Zdůvodnění výběru pomůcky:

Makovici jako pomůcku jsem zvolila především pro možnost jejího mnohostranného využití. Pracuji ve venkovské mateřské škole s možností bezprostředního kontaktu s přírodou. Rozšířeno je zde i zemědělství, a tak děti mají možnost po celý rok pozorovat práce a děje na polích. Zvolená pomůcka nebude dětem cizí, procvičí si s ní a rozvinou mnoho dovedností.

5) Popis jednotlivých činností využívajících nebo motivovaných pomůckou:

Pozorování a pojmenování pomůcky:

- Celoroční pozorování růstu máku setého na poli.
- Pravidelné rozhovory o procesu růstu, zkušenosti a vyprávění dětí, jejichž rodiče jsou pěstiteli.
- Sběr makovic
- Získávání makových zrníček z makovic (příprava semínek pro ptáčky v zimních měsících)
- Pozorování a možnost manipulace se zralými makovicemi (využití fantazie a nápadů dětí pro tvorbu a činnosti)
- Otázky pro děti: Co jsou to rostliny? Jak vypadá rostlina?(typické znaky, ideálně děti popisují živou rostlinu, kterou učitelka připraví do výuky) Co rostliny potřebují k růstu? Jaké znáte rostliny? K čemu slouží rostliny? (estetika a užitek) Jaké užitečné rostliny znáte? (kukuřice, obilí, slunečnice, ...) Znáte mák? Jaké pokrmy z máku máte rádi? Z čeho je mák? Odkud se bere? Viděli jste již makové pole? Jak vypadá makové pole, jakou má barvu?

Logopedie:

Využití makovic pro rozvoj rytmického citění, rytmizace slov.

Hádanka:

Na poli je domeček,
v něm je tisíc světniček.

V každé sedí malé robě,
žádné nepřiběhne k tobě.

Co to je?

Hudební výchova:

Využití makovic jako rytmického hudebního nástroje.

Pečení s dětmi:

Makoví šneci

Suroviny:

500 g mouky polohrubé, 50 g cukru, 20 g droždí, 0,25 l mléka, 1 sáček vanilkového cukru, 40 g másla, 1 žloutek, 1 špetka soli, mák

Příprava:

Z odpočatého těsta vyválíme obdélník, který potřeme máslem nebo margarínem. Potřené těsto posypeme mákem, posypaný plát srolujeme do ruličky. Nakrájíme na silné plátky a položíme na vymazaný plech. Pečou se přehřáté na 180 stupňů C asi půl hodiny.

Smyslová hra:

Děti utvoří dvojice. Jedno dítě má přes oči šátek, druhé dítě drží makovici, kterou pohybuje (třepe) a vytváří zvuk. Dítě se zavázanýma očima následuje zvuk, společně mají za úkol projít určenou trasu.

Píseň:

Tluču, tluču mák (viz příloha)

Hudebně-pohybová hra:

Na mák (viz příloha) - hra zobrazuje, jak se mák seje, roste, kvete, zraje, sklízí a jí; růst rostliny i práce s ní jsou výstižně pohybově vyjádřeny.

Pohádka:

Maková panenka a motýl Emanuel

Výtvarná činnost:

„Ptáčci semenáči“ - Děti si vytvoří ptáčka dle vlastní fantazie nebo obkreslí dle šablony a vystřihnou. Ptáčka vybarví a ozdobí nejrůznějšími semínky, včetně máku.

6) Přílohy:

Tluču, tluču mák.pdf

Na mák.pdf

7) Použitá literatura a informační zdroje:

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=228>

<http://www2.zf.jcu.cz/~moudry/databaze/Mak.htm>

Vlastní zásobník